

Seinäjäjoki

AVARUUDEN PÄÄKAUPUNKI

Hankintojen strateginen
toimenpideohjelma 2021-25

Sisältö

1. Lähtötilanne
2. Visio
3. Toimenpideohjelma
4. Työnjako ja prosessi

Lähtötilanne

Kaupungilta puuttui yhtenäinen hankintastrategia: mitä me tavoittelemme?

Strategian lisäksi seurattava toteutumista ja vaikuttavuutta

Strategisia linjauksia on monissa paikoissa

- Kaupunkistrategia 2025
- Hankintaohje
- Hankintasäätö
- Hallintosäätö
- Toimintasäännöt

Valtuustoaloite 17.12.2018:

- Painotetaan aiempaa enemmän sosiaalisia, inhimillisiä ja ympäristöllisiä kriteereitä
- Valtakunnallinen julkisten hankintojen strategia valmistunut 09 /2020. Seinäjoki pääsi mukaan valmisteluun

Lähtötilanne: miten tänään tehdään?

Hankinnat 2019

- Ostopalvelut n. 180 M€
- Materiaalit n. 22 M€
- Investoinnit n. 40 M€

Useita toteuttavia tahoja

- Hankintatoimi
  - Palveluhankinnat
  - Materiaalihankinnat
- Kaupunkiympäristö
  - Urakat
  - Suunnittelupalvelut
- Muut ostot?
- Ohjostot?

Vahvuudet

- Pitkät perinteet
- Keskittämisen edut
- Korkea ammattitaito
- Hankintakulttuuri
- Johdon tuki toiminnalle

Haasteet

- Maakuntaudistuksen kariutuminen ja tulevaisuus
- Strategisten valintojen eteneminen
- Talouden epävarmuus
- Jatkuvuuden hallinta
- Vanhenevat sähköiset järjestelmät
- Kokonaisuuden hallinta
- Hankintaprosessin nopeus
- Ennakointi haasteellista

Hankinnan visio:

Seinäjoen kaupunkistrategia 2025 sekä hankintojen periaatteet ja strategiset painopisteet antavat suuntaviivat kaupungin hankinnoille.

Kestäviä ja vaikuttavia hankintoja

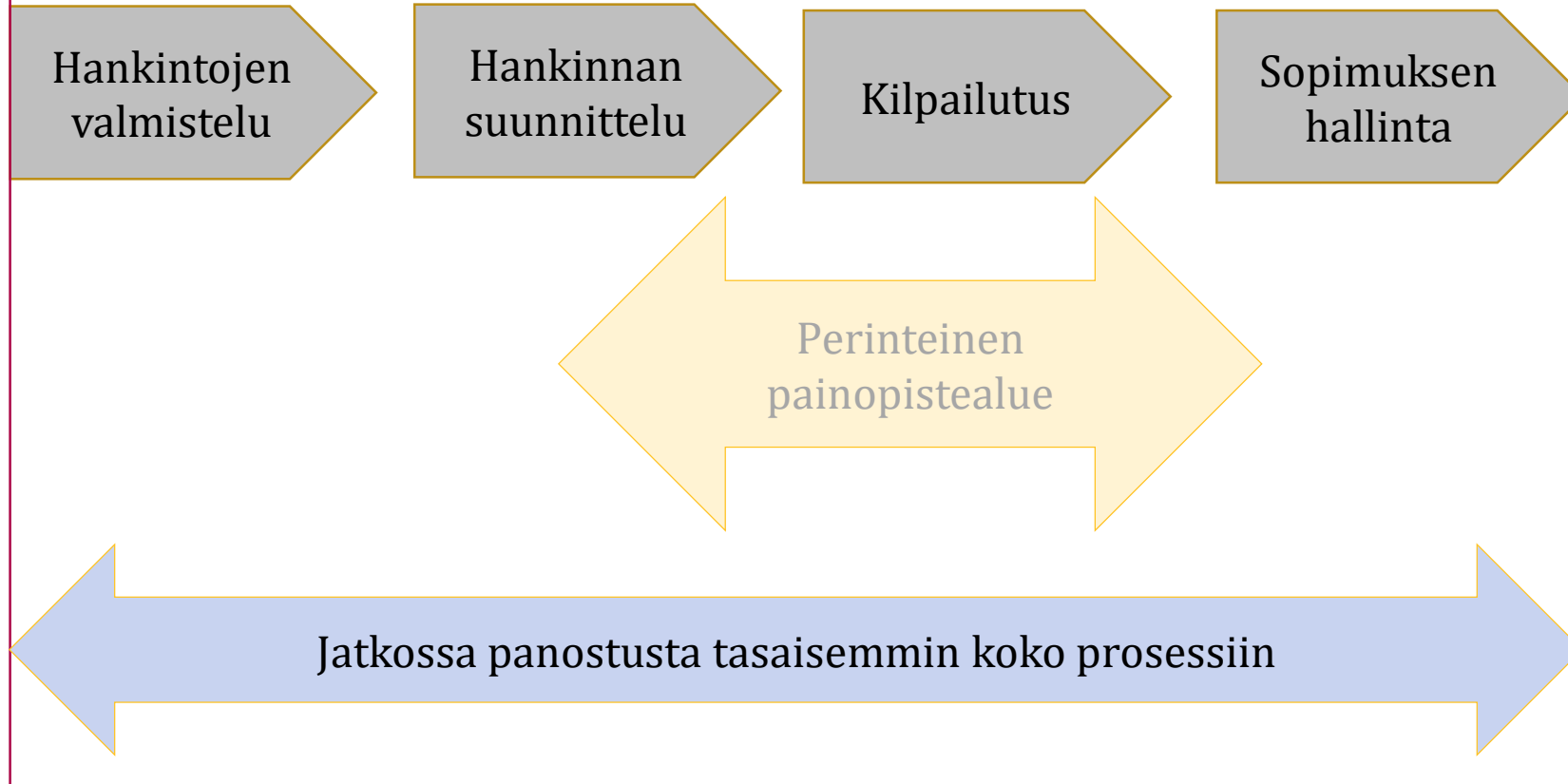
- Toteutetaan hankintoja **strategia- ja tarvelähtöisesti**. (mm. vuoropuhelu tärkeä)
- Käytetään julkisia varoja **tehokkaasti** ja parannetaan hankintojen **vaikuttavuutta**.
- Edellytetään yrityksiltä ja kumppaneilta **yhteiskuntavastuuta**.
- **Edistetään** hankintatoiminnalla **innovatiivisuutta** ja uuden liiketoiminnan syntymistä sekä vahvistetaan **alueen elinvoimaa**.

Keihäänkärjet ja painopistealueet

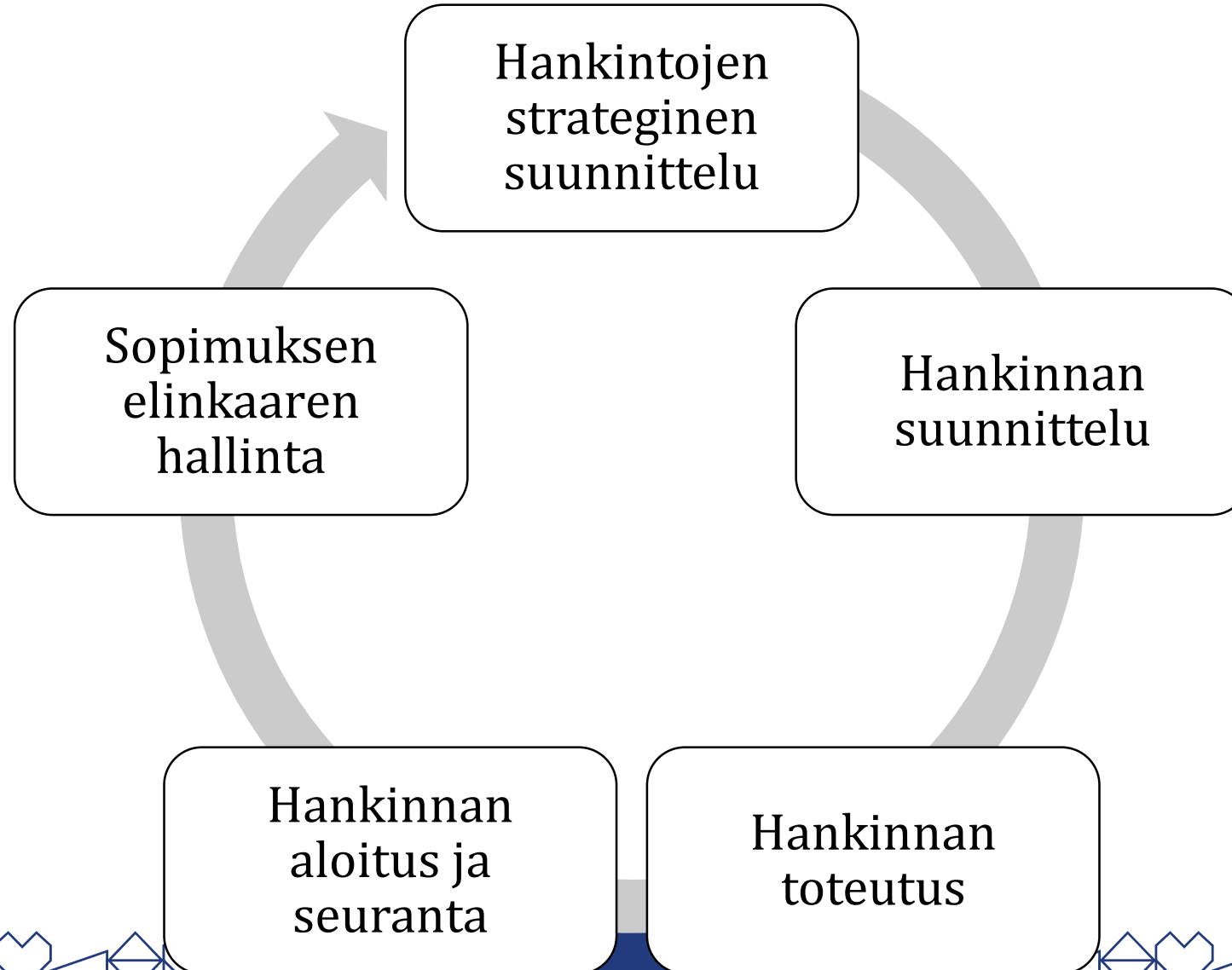
- **Vahvat kumppanuudet** laadun edistäjänä
  - hyödynnämme alueen potentiaalin ja tutkimustoimintaa
- **Teknologia ja uusi osaaminen**
  - Hyödynnämme avoimesti uudet mahdollisuudet ja panostamme osaamisen uudistumiseen
- **Hiilineutraali kaupunki 2030**
  - Huomioimme kestävän kehityksen ja vastuullisuuden hankintoja tehtäessä

Visio: Hankinnan vaiheet ja resurssit

Hankintaprosessissa tärkeää osoittaa riittävästi huomiota kilpailutusta edeltävään aikaan ja sopimusaikaiseen seurantaan ja yhteiskehittämiseen.

Hankintojen prosessi

Seinäjoki

Seinäjoen hankintojen strategiset valinnat tukemassa kaupungin strategiatavoitteita ja vaikuttavuutta

		2021	2022	2023	2024	2025
Koko ajan	Suunnittelu, ennakointi ja aktiivinen vuoropuhelu	→				
Koko ajan	Osaaminen ja kehittäminen	→				
Koko ajan	Talousarviotavoitteissa näkyvä uuden hankintastrategian tavoitteet + seuranta	→				
	Hankintakalenteri	★	★	★	★	★
	Sähköiset hankintaprosessit	→				
	Elinkaaren hallinta + sopimusaikaisen seurannan kehittäminen	→				
	Sosiaalinen vastuu & pilotit (mm. työllisyyskokeilu (2021-2023))	→			→	
	Hiilineutraali kaupunki 2030 & kestävä kehitys (koskee myös energiayhtiötä)	→				

Seinäjoen hankintojen strategiset toimenpide valinnat

1. Suunnittelu ja osaaminen

- **a** Suunnittelu
- **b** Elinkaaren hallinta
- **c** Osaaminen

2. Vastuullisuus

- **a** Yhteiskunta ja sosiaalinen vastuu
- **b** Hiilineutraali kaupunki

3. Digitaaliset työvälineet

- **a** Sähköiset hankintaprosessit
- **b** Sähköinen laskutus
- **c** Hankinta-kalenteri

1a. Suunnittelu

Tarkempi kuvaus

- Tällä hetkellä hankintojen toteutukseen sisältyy liikaa suunnittelua → kiire syntyy usein vajavaisesta suunnittelusta ja valmistelusta
- Suunnitteluprosessia tulee tehostaa, jotta hankinnat saadaan vastaamaan mahdollisimman hyvin tarpeita suunnittelussa aikataulussa
- Markkinavuoropuhelulle tulee olla riittävästi aikaa

Miten

- Budjetti hyväksytään marras-joulukuussa, alustava suunnitelma olemassa jo kesäkuussa → budjetoinnin perusteena pitää olla riittävä suunnitelma toteutuksesta

Mittarit

- Hankintojen toteutus suunnitellussa aikataulussa
- Hankintojen myöhästymisen syiden kirjaus

Kuka

- Määrärahan haltija
- Hankintayksikkö

1b. Elinkaaren hallinta

Tarkempi kuvaus

- Hankintojen kokonaishinta muodostuu hankintahinnasta, elinkaaren aikaisista kustannuksista ja prosessikustannuksista
- Tällä hetkellä keskitytään usein hankintahintaan eikä elinkaaren hallintaa huomioida aina tarpeeksi
- Pitkissä hankinnoissa sisältö muuttuu sopimuskauden aikana

Miten

- Sopimusten sähköinen elinkaari ja olennaisten tapahtumien kirjaaminen koko hankinnan elinkaaren ajan
- Jokaisessa hankinnassa, jossa tuotetaan palvelua suoraan henkilöille, tulee sopimus käydä läpi vähintään vuosittain

Mittarit

- Hankintojen suunnittelussa on laskettu elinkaarikustannukset
- Hankintojen elinkaaren hallinnasta on kirjallinen dokumentaatio

Kuka

- Hankintoja toteuttavat yksiköt
- Hankintayksiköt

1c. Osaaminen

Tarkempi kuvaus

- Hankinnat vaativat monialaista osaamista
- Uusien mahdollisuuksien selvittäminen ja oppiminen vaativat riittävästi aikaa
- Sama yksikkö ei (yleensä) kaupankäynnin ja substanssin ammattilainen → hankinnan sisällöstä vastaavan tulee kuitenkin ymmärtää hankintojen kaupallinen luonne
- Hankintojen uudistuminen vaatii yhteistä suunnittelua ja ennakointia

Miten

- Haetaan aktiivisesti uusia mahdollisuuksia toteuttaa hankintoja
- Kaupallinen ja juridinen osaaminen pidetään riittävällä tasolla
- Hankinnoista vastuullisten tahojen tulee omata riittävä kaupallinen ja sisällöllinen ymmärrys
- Vastuuhenkilöillä tulee olla riittävä toimintakyky ja -valta

Mittarit

- Uudenlaisten hankintojen toteutus
- Hankintayksiköiden osaamisen kehittyminen

Kuka

- Hankintojen vastuuhenkilöt ja heidän esimiehensä

2a. Yhteiskunta ja sosiaalinen vastuu

Tarkempi kuvaus

- Kaupungin hankintavolyymiä tulisi käyttää tehokkaammin työllisyyden edistämiseen
- Mukaan on perusteltua ottaa myös yhdenvertaisuus laajemmin sekä sosiaalisesti kestäväällä pohjalla olevat hankinnat

Miten

- Hankinnoissa voidaan asettaa kriteerejä, jotka edellyttävät myyjiltä työllistämistä
- Edellyttää myös konserniyhtiöiden mukaan tuloa → niiltäkin hankitaan
- Selvitettävä mahdollisten lisäkustannusten jakautuminen aiheuttamisperiaatteen tms. mukaan
- Työllisyyskokeilua voidaan hyödyntää alussa

Mittarit

- Käynnistettyjen pilottihankintojen määrä ja tulokset
- Työllistettyjen kokonaismäärä
- ”Työllistämishankintojen” määrä/vuosi
- ”Työllistämishankintojen” määrä/kaikki hankinnat

Kuka

- Määrärahan haltijat
- Hankintayksiköt
- Työllisyysyksikkö

2b. Hiilineutraalin kaupungin hankinnat

Tarkempi kuvaus

- KVALT 16.12.2019 § 126
- Kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta 2030
- Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 80 % 2007 tasosta vuoteen 2030 → aikaa 10 vuotta
- Päätöksessä ei ole tarkkoja kustannusvaikutuksia
  - Lyhyellä aikavälillä kustannustason nousu on mahdollinen

Miten

- Jotta tavoitteeseen päästään, tulee päätöstä toteuttaa hankintojen toteutuksessa mahdollisimman pian
- Asiasta tulee antaa myös toimintaohjeet ja taloudelliset reunaehdot
- Asetettava mittarit verrokkihankintoihin

Mittarit

- Päästövähennys/hankinta
- Päästöjen määrä/hankinta

Kuka

- Määrärahan haltija
- Ympäristösuojelu
- Hankintayksiköt

3a. Sähköinen laskutusprosessi

Tarkempi kuvaus

- Osa laskuista tulee edelleen paperisina/sähköpostilla ja prosessin tehostaminen vaatii sähköisten laskujen osuuden nostoa edelleen
- Kaikkien laskujen käsittelyssä tehdään edelleen käsityötä
- Kehitystyötä tehdään aktiivisesti eteenpäin osana sisäisen laskutuksen kehittämistä

Miten

- Kehitetään tilausjärjestelmiä siten, että laskut voidaan tarkastaa automaattisesti tilaukseen perustuen
- Hyväksytään vain sähköiset laskut
  - Tavoitteena luopua paperisista laskuista vuoden 2022 loppuun mennessä

Mittarit

- Sähköisten laskujen määrä/saapuneiden laskujen määrä
- Väärin perustein hyväksytyjen laskujen lkm
- Sopimusnumero merkitty jokaiseen laskuun
- Sähköisesti (automaattisesti) tarkastettujen laskujen lkm/saapuneiden laskujen lkm

Kuka

- Laskujen tarkastajat ja hyväksyjät
- Taloushallinto
- Hankintayksiköt

3b. Hankinnat toteutetaan sähköisesti

Tarkempi kuvaus

- Hankintojen elinkaari tarjouspyynnöstä sopimuksen päättämiseen hallitaan sähköisesti
- Paperisia asiakirjoja ei käytetä
- Sähköinen laskutus
- Ensiksi Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat, toiseksi pienhankinnat

Miten

- Sähköiset hankintajärjestelmät käytössä kaikilla hankintayksiköillä
- Sopimusten kokonaan sähköinen elinkaari
- Hyväksytään vain sähköiset laskut
- Sähköinen allekirjoitus käyttöön
- Sähköisten alustojen käyttö mm. markkinavuoropuheluissa

Mittarit

- Sähköisesti toteutettujen hankintojen määrä/kaikkien hankintojen lkm

Kuka

- Hankintoja toteuttavat yksiköt
  - Materiaalihallinto
  - Kaupunkiympäristö
  - Tietohallinto

3c. Hankintakalenteri

Tarkempi kuvaus

- Julkaistaan hankintakalenteri seuraavan 18 kuukauden hankinnoista
- Tiedossa olevat säännölliset hankinnat & hyväksytyt/suunnitelmassa olevat investoinnit
- Mahdollistaa vuoropuhelun
- Ei sido → voidaan muuttaa

Miten

- Avoimesti verkkosivulla
- 2 krt vuodessa / puolivuositain

Mittarit

- Julkaistu kalenteri

Kuka

- Hankintoja toteuttavat yksiköt
- Materiaalihallinto
- Kaupunkiympäristö

Toimeenpanon työnjako

KV/KH

- Strategisten linjausten hyväksyminen osana kaupungin strategiaa
- Hankintaprosessin periaatteet

Johtoryhmä

- Vuositavoitteet
- Strategisten / innovatiivisten hankintojen tavoitteet ja seuranta
- Hankintasuunnitelmien hyväksyminen

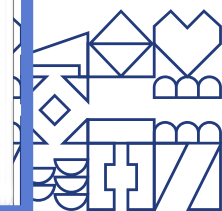
HANKINNOISTA VASTAAVAT KAUPUNGIN YKSIKÖT

I Strateginen hankinta

- Toteutumisen seuranta
- Pitkän aikavälin suunnittelu
- Onnistumisen mittaaminen ja analysointi
- Hankintaprosessin kehittäminen ja arviointi

II Operatiivinen hankinta

- Hankintakalenteri
- (Keskitettyjen) hankintojen suorittaminen
- Sopimusten hallinta
- Vuorovaikutus markkinoiden kanssa

Seinäjäjoki

AVARUUDEN PÄÄKAUPUNKI